

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתסג

ערב שבת קודש

פרשת תרומה

ל' בשבט ה'תשע"א

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעליד

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ל' בשבט ה'תשע"א – ז' באדר ראשון ה'תשע"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ל' בשבט	ה' עבדים פרק ד-ו.	ה' טומאת צרעת פרק ה.	מ"ע קצו. מל"ת רלג. מ"ע רלד. רלג. מל"ת רסא.
ש"ק	א' באדר-ראשון	פרק ז-ט.	פרק ו.	מ"ע רלה. מל"ת רנד. רנה.
א'	ב' באדר-ראשון	אורך ביושר וגו'. ספר משפטים והוא ספר שלשה עשר.. ה' שכירות... בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ז.	מ"ע רמג.
ב'	ג' באדר-ראשון	פרק ד-ו.	פרק ח.	מ"ע ר. מל"ת רלח.
ג'	ד' באדר-ראשון	פרק ז-ט.	פרק ט.	מ"ע רא.
ד'	ה' באדר-ראשון	פרק י-יב.	פרק י.	מל"ת רסז. רסח.
ה'	ו' באדר-ראשון	פרק יג. ה' שאלה ופקדון.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מל"ת ריט. מ"ע רמד.
ו'	ז' באדר-ראשון	פרק ג-ה.	פרק יב.	מ"ע רמד.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
5.42	5.16.5	12.25	11.55	9.12	6.40	5.41	5.19	4.32	ו', ל' בשבט
5.43	5.17.4	12.25	11.55	9.12	6.40	5.40	5.19	4.32	ש"ק, א' באדר א'
5.43	5.18.4	12.25	11.55	9.11	6.39	5.39	5.18	4.31	א', ב' באדר א'
5.44	5.19.3	12.25	11.55	9.11	6.38	5.39	5.17	4.30	ב', ג' באדר א'
5.45	5.20.2	12.25	11.55	9.11	6.37	5.38	5.17	4.30	ג', ד' באדר א'
5.46	5.21.1	12.25	11.55	9.10	6.37	5.37	5.16	4.29	ד', ה' באדר א'
5.47	5.21.9	12.25	11.55	9.10	6.36	5.37	5.15	4.28	ה', ו' באדר א'
5.48	5.22.8	12.25	11.55	9.10	6.35	5.36	5.14	4.28	ו', ז' באדר א'

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י
5:57	4:58	5:54	4:44	5:56	4:55	5:54	4:40	5:57	4:58
6:03	5:04	6:00	4:51	6:02	5:01	6:00	4:46	6:03	5:04

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

חודשיים של "בריא מזליה"

מעלתה המיוחדת של שבת זו טמון בהיותה ה"פותחת" לכל שבתות חודש אדר, בשם הפרשה, ובקשר לז' אדר ומשה רבינו • חודש אדר הוא הזמן המתאים לקבל החלטות טובות בכל ענייני העבודה הקשורים בו • מהתורה ומהמשכן למדים כי שלמות העבודה היא דווקא בהמשכה למטה • יש לנצל את שני חודשי אדר, שבהם "בריא מזליה" של כל יהודי ביתר תוקף ובהצלחה יתרה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

גו' לשמחה³, ובלשון הגמרא⁴: "לימצי נפשיה באדר דבריא מזליה", היינו, שבחודש אדר מאיר מזלו של יהודי, וענייני יהדות, ביתר תוקף ובהצלחה יתירה. והנה בחודש אדר גופא ישנם כמה חילוקי דרגות - חודש אדר של שנת העיבור, אדר ראשון, ימי השבת שבו, עד לשבת הראשונה, כדלקמן.

שנת העיבור: העילוי המיוחד בשנת העיבור [שבע שנים מעוברות (ושתיים-עשרה פשוטות) בכל מחזור קטן דיי"ט שנה⁵] הוא - שימי חודש אדר ("החודש אשר נהפך גו' לשמחה", "בריא מזליה") מספרם כפול ממספר ימי חודש אדר דשנה פשוטה.

ואין צורך להאריך בביאור מעלת הכפלת מספר הימים בחודש אדר - כפי שמבין גם פשוט שבפשוטים שהתווספו עוד כמה וכמה ימים שבהם ישנו העילוי של "החודש אשר נהפך גו' לשמחה", "בריא מזליה", ולא עוד, אלא שהעבודה היא באופן דמוסיף והולך מיום ליום, בהתאם לציורי "מעלין בקודש"⁶ - כפי שמבין גם פשוט שבפשוטים

א. שבת זו היא השבת הראשונה בחודש אדר ראשון. ונוסף לזה, ישנם עוד עניינים בשבת זו - מצד קביעות השנה: בנוגע לפרשת השבוע - פרשת תרומה, ובנוגע לקביעות בימי החודש - ששה באדר.

ומכיוון שכל דבר הוא בהשגחה פרטית ותכלית הדייק - מובן, שיש לבאר את הקשר והשייכות בין כל העניינים האמורים, ולא עוד, אלא שביאור העניין צריך להיות באופן המובן לכל אחד ואחד מישראל, עד לפשוט שבפשוטים, אשר, גם אליו שייכים כל העניינים האמורים.

והעיקר - לבאר את ההוראה שיש ללמוד בנוגע למעשה בפועל, "המעשה הוא העיקר"¹, כדלקמן.

ב. ביאור מעלת השבת הראשונה של חודש אדר ראשון:

נתבאר לעיל² שבחודש אדר יש מעלה יתירה לגבי כל שאר חדשי השנה - "החודש אשר נהפך

(3) אסתר ט, כב. וראה ירושלמי מגילה פ"א ה"א. שו"ע או"ח הל' מגילה סתרפ"ח ס"ז, וברמ"א שם.

(4) תענית כט, רע"ב.

(5) רמב"ם הל' קדוה"ח פ"ו ה"י.

(6) ברכות כח, א. וש"נ.

(1) אבות פי"א מ"ז.

(2) שיחת ש"פ משפטים בתחלתה (התועודיות תשמ"ו כרך ב, עמ' 438).

מתעניין לדעת מהו פירוש שם הפרשה. הפירוש הפשוט בשם הפרשה - "תרומה" - הוא לשון הפרשה¹², וכן לשון הרמה¹³.

וזהו הקשר המיוחד לשבת הראשונה של חודש אדר - מכיוון שחודש אדר בכללותו הוא באופן של הפרשה והרמה לגבי שאר חודשי השנה, כאמור, "החודש אשר נהפך גו' לשמחה", "בריא מזליה", ועל-אחת-כמה-יזכמה ימי השבת שבו, שהם באופן של הפרשה והרמה לגבי ימי החול בחודש אדר. ובמיוחד - שבת הראשונה של חודש אדר, אשר, להיותה ה"פתיחה" לכל שבתות חודש אדר (ומהם - לכל ימי השבוע), מודגש בה ביותר עניין הפרשה והרמה, עד כדי כך, שהרכב בא לידי ביטוי בשמה של הפרשה שקורין בשבת זו - פרשת תרומה.

ד. נוסף לזה, מעלתה המיוחדת של שבת זו קשורה גם עם קביעתה בימי החודש - בששה באדר, ובהקדמה:

אחד מענייני עבודת כל יום ויום הוא - היותו הכנה ("ערב") ליום שלאחריו, היינו, שעבודת היום צריכה להיות באופן המתאים לעילוי שיידרש ביום שלמחרתו, החל מכללות הציווי "מעלין בקודש", שכן, לפי ערך ה"שטורעם" בעבודת יום זה - ייקבע גם אופן העבודה ביום המחרת.

ואם הדברים אמורים בנוגע לכל יום ויום, הרי על-אחת-כמה-יזכמה שכן הוא בנוגע לימים מיוחדים "מי סגולה", אשר, מצד חשיבותם דורשים הכנה מיוחדת¹⁴ - על-ידי העבודה המתאימה ביום שלפניו, שהוא גם "ערב" יום מיוחד זה (מלבד "עבירתיה").

ובנוגע לענייננו:

שישה באדר הוא ערב שבעה באדר - יום לידתו (והסתלקותו) של משה רבינו¹⁵ (באדר ראשון¹⁶). והרי גם פשוט שכפשוטים מבין את גודל עילוי

שלא ייתכן שבמשך כל ימי חייו יישאר על עומדו, אלא ודאי צריך להוסיף ולהעלות בקודש בכל ענייני העבודה של "לשמש את קוני"¹⁷, ועל-אחת-כמה-יזכמה בחודש ש"בריא מזליה".

אדר ראשון:

כל ענייני חודש אדר - ישנם גם באדר ראשון, וארובה, יש מעלה יתירה באדר ראשון - להיותו "ראשון", ראשון גם במעלה וחשיבות (לא רק ביחס לשאר חודשי השנה, אלא) אפילו ביחס לחודש אדר (כמדובר לעיל בארוכה¹⁸).

ימי השבת של חודש אדר (ובמיוחד - אדר ראשון):

מכיוון שיום השבת הוא נעלה יותר, עד לעילוי באופן של "הברלה", באין-ערון, לגבי ימי החול - הרי מובן, שגם העילוי דחודש אדר מודגש בימי השבת שבו, יותר מאשר בימי החול שבו.

והשבת הראשונה דחודש אדר (ראשון):

בשבת הראשונה דחודש אדר ראשון - נעשית ה"פתיחה"¹⁹ לעילוי המיוחד בימי השבת במשך כל חודש אדר (הן אדר ראשון והן אדר שני), אשר מימי השבת שבו - נמשכת ברכה והמשכה לכל ימי השבוע ("מיניה מתברכין כולהו יומין"²⁰).

ג. והנה, העילוי המיוחד בשבת זו - מרומז גם בפרשת השבוע, פרשת תרומה:

בהקדים - שבפרשת תרומה ישנם ריבוי עניינים, עניינים עמוקים כו' בכל ד' האופנים דפרד"ס התורה. אמנם, על-פי האמור שיש למצוא ביאור המובן גם לפשוט שכפשוטים, אין להיכנס לביאור עניינים עמוקים שבפרשה, שהרי הפשוט שכפשוטים טוען שאינו שייך לענייני שכל וחכמה כו', כי אם, להתעכב על שמה של הפרשה, אשר, בדרך-כלל (דיבר הכתוב בהווה¹⁰, התורה על הרוב, דתבר¹¹), בשומעו ששם הפרשה הוא "תרומה",

(7) משנה וברייתא סוף מס' קידושין.

(8) ראה אמ"ב שער הק"ש פנ"ז (נה,א) סה"מ תרע"ח עמ' רפג. תפר"ח עמ' קב. ובכ"מ.

(9) זח"ב סג,ב. שם פח,א.

(10) ב"ק נד,ב - במשנה הובא בפרש"י עה"ת משפטים כא,כח. כב,ז. כאל. ועוד.

(11) ראה מו"נ ח"ג פל"ד.

(12) פרש"י, ת"א ותיב"ע ריש פרשתנו.

(13) זהר פרשתנו קמז,א.

(14) ראה ביצה ב,ב ובפרש"י. אנציקלופדיה תלמודית ערך הכנה, וש"נ.

(15) מגילה יג,ב. וש"נ.

(16) ראה לקו"ש חט"ז עמ' 243 ובהערות שם. וש"נ.

"החודש אשר נהפך גו' לשמחה".

ה. ויש להוסיף בכיבוד הקשר ושייכות (ערב) שבעה באדר לפרשת תרומה:
עניינו של משה רבינו - שנולד בשבעה באדר -
הוא: תורה, כמו שכתוב²³, "זכרו תורת משה עבדי",
"לפי שמסר נפשו על התורה נקראת על שמו"²⁴.
והקשר לפרשת תרומה - כידוע²⁵ שכתובת
"תרומה" ישנן האותיות "תורה", וההוספה של אות

לדת משה רבינו - "מושיען של ישראל"¹⁷, ובפרט
כשמספרים לו ש"כשנולד¹⁸ נתמלא הבית כולו
אורה"¹⁹, היינו, שתיכף ומיד כשנולד, עוד לפני כל
עניין של עבודה כו', "נתמלא הבית כולו אורה"
(כמדובר כמה פעמים בארוכה²⁰).
והנה, לידת משה בשבעה באדר קשורה עם
כללות עניינו של חודש אדר - "החודש אשר נהפך
גו' לשמחה":
איתא בגמרא²¹: כיוון שנפל פור בחודש אדר,

יש לפעול את עניין "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" - במציאות העולם בפועל ממש, וכמו כן בנוגע לעניין "מסמך גאולה לגאולה", שיהיה בפועל ממש

מ"ם ("תרומה", תורה מ') - לפי שניתנה לארבעים
יום. ויש לומר, שהוספת האות מ"ם ("תרומה",
תורה מ') רומזת לראשי-תיבות של "משה",
כאמור, שעניינו של משה רבינו - תורה.
ונמצא, שהשייכות של פרשת תרומה לשבת זו
היא - לא רק מפני שהשבת הראשונה דחודש אדר
היא באופן של הפרשה והרמה (כנ"ל), אלא גם
מצד הקביעות בימי החודש - ערב שבעה באדר,
יום לידת משה רבינו (שעל-ידו נפעל כללות
עניין "החודש אשר נהפך גו' לשמחה"), שעניינו
- "תרומה", תורה מ', אשר, על-ידיה נעשה
חודש אדר באופן של "תרומה", הפרשה והרמה,
לגבי שאר חודשי השנה.

ו. ההוראה מכל האמור לעיל בנוגע למעשה בפועל
- "המעשה הוא העיקר":
בעומדנו בשבת הראשונה של אדר ראשון,
פרשת תרומה, ערב שבעה באדר - הרי זה.
ותוכן ונקודת הדברים - כמבואר לעיל בארוכה²
שבחודש אדר מודגשת כללות העבודה בענייני

שמח (המן) שמחה גדולה, אמר, נפל לי פור בירח
שמת בו משה, ולא היה יודע שכשבעה באדר מת
ובשבעה באדר נולד, ובפירוש רש"י: "כדאי הלידה
שתכפר על המיתה".
ונמצא, שהסיבה לכללות עניין "החודש אשר
נהפך גו' לשמחה" (מצד נס פורים) היא - לידת
משה בשבעה באדר.
וזהו מעלת קביעות שבת הראשונה דחודש
אדר, פרשת תרומה, בערב שבעה באדר - שכן,
ייחודה ומעלתה של שבת זו ביחס לכללות עניין
חודש אדר וה"פתיחה" לכל ימי השבת בחודש
אדר (ומהם - לימי החול בחודש אדר), באופן של
הפרשה והרמה, כנ"ל בארוכה, היא בהדגשה יתירה
מצד קביעותה בערב שבעה באדר, מכיוון שהיא זו
הפועלת ומכשירה את ענייני העבודה של שבעה
באדר, שבו חוזר ונשנה ("הימים האלה נזכרים
ונעשים"²²) עניין לידת משה - הסיבה לכללות עניין

17 סוטה יב, ב. סנהדרין קא, ב. שמו"ר פ"א, יח, שם כד.

18 פרש"י שמות ב, ב.

19 לשון רש"י שם, אבל בגמרא (סוטה שם, א): "אור".

20 לקו"ש חכ"ו ע' 2 ואילך. ועוד.

21 מגילה שם.

22 אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בס' תיקון שובבים, הובא ונת' בס'
לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.

23 מלאכי ג, כב.

24 מכילתא בשלח טו, א. שמו"ר פ"ל, ד. ושי"נ.

25 זח"ג קט"א, תקו"ז תי"ז (לא, רע"ב) וראה אה"ת פרשתנו
עמ' א'שנא. ד"ה בשעה שהקדימו תרכ"ו. תרכ"ט.

ולאידיך, "תרומה", תורה מ', שניתנה לארבעים יום - מורה על בחינת התורה כפי שנמשכת ובאה בגדר הזמן, ארבעים יום (וכפרטיות יותר - ארבעים יום וארבעים לילה), ובמילא, גם בגדר המקום (שהרי זמן ומקום קשורים זה בזה³⁴), שכן, בארבעים יום אלו עלה משה רבינו להר סיני וכמדובר כמה פעמים³⁵ אודות הדגשת עניין "סיני" (מקום) בקשר לנתינת התורה - "משה³⁶ קיבל תורה מסיני" דווקא, והרי זמן ומקום הם גדרי העולם.

והעניין בזה - שבחינת התורה כפי שהיא מובדלת לגמרי מגדרי העולם (הפרשה והרמה), צריכים להמשיכה ולגלותה בגדרי העולם.

ומכיוון שהעבודה היא לפעול את גילוי אור התורה באופן שיגבר על גדרי העולם - לכן, האות מ', שרומזת לארבעים יום (זמן, וכן מקום, גדרי העולם), היא באמצע תיבת "תרומה" (לא בסיימה, ועל-אחת-כמה-וכמה לא בתחילתה), היינו, שמציאות העולם (גדרי הזמן ומקום) מובלעת בגילוי אור התורה ("תרומה"), שכן, בגלוי רואים את אור התורה (ולא את מציאות העולם), אלא שביחד עם זה, מדגישים, שגילוי אור התורה צריך לחדור במציאות וגדרי העולם ("תרומה", תורה מ'), עד שיתבטל ויובלע בגילוי אור התורה.

ועניין זה מודגש גם בתוכן הפרשה, הציווי של עשיית המשכן, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"³⁷ - שכן, תכלית כוונת כל סדר ההשתלשלות היא, "שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים"³⁸, שיהיה גילוי אלוקות ב"עולם-הזה הגשמי והחומרי ממש... שאין תחתון למטה ממנו"³⁸, כמו שכתוב³⁹, "באתי לגני", לגנוני, למקום שהיה עיקרי בתחילה, דעיקר שכינה בתחתונים היתה⁴⁰, והרי עיקר עניין גילוי אלוקות בעולם הוא - במשכן ומקדש, "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

(34) לקו"ת ברכה צ.א. ובכ"מ.

(35) ראה ביאורים לפרקי-אבות עמ' 41 ואילך. וש"נ.

(36) אבות רפ"א.

(37) פרשתנו כה.ח.

(38) תניא רפ"ו.

(39) שה"ש ה.א.

(40) רד"ה באתי לגני ה'תש"י. וש"נ.

תורה ומצוותיה: "ליהודים היתה אורה גו' ויקר"²⁶, "אורה זו תורה כו' ויקר אלו תפליין"²⁷, לימוד התורה וקיום המצוות ("הוקשה כל התורה כולה לתפליין"²⁸), וכן עניין "רבים מעמי הארץ מתייהדים כי נפל פחד היהודים עליהם"²⁹, עד לתכלית ושלימות כל העבודה - עניין הגאולה, "מסמך גאולה לגאולה"³⁰.

ז. בכל האמור, יש הוראה ולימוד מפרשת תרומה שצריכים להמשיך ולפעול כל עניינים אלו במציאות העולם³¹, הן בנוגע לעניין העבודה - קיום כל ההחלטות הטובות מעשה בפועל, והן בנוגע לעניין הגאולה - גאולה בפועל ממש (כדלקמן).

והעניין בזה:

ב"תרומה" - תורה מ', תורה שניתנה לארבעים יום - ישנם ב' קצוות:

תורה (שבתיבת "תרומה") היא למעלה ממצאות העולם - כמאמר רז"ל³² "אלפיים שנה קדמה תורה לעולם", היינו, שאפילו לאחרי שנמשכת בגדרי הזמן הרי היא באופן ד"קדמה לעולם", ועל-אחת-כמה-וכמה מצד מעלתה העצמית - שאין לה שייכות כלל לגדרי העולם (גם לא באופן של "קדמה לעולם"), באין-ערוך לגמרי. וזהו הקשר ל"תרומה" - לשון הפרשה, ויתירה מזה: הרמה, כלומר, לא רק באופן של הפרשה, שעדיין יש לו קשר ושייכות לשאר העניינים שמהם הופרש (למרות היותו באופן של הפרשה), על-דרך עניין "קדמה לעולם", כי אם, באופן של הרמה, דבר המורם ומובדל לגמרי, עד שלא נופל עליו התואר "קדמה לעולם"³³.

(26) אסתר ח.טז.

(27) מגילה טז.ב. וראה תרגום עה"פ.

(28) קידושין לה.א. מכות יא.א. שו"ע אדה"ז או"ח הל' תפליין רסל"ו. וראה לקו"ש ח"ט ס"ע 97 ובהע" 3 שם.

(29) אסתר שם.יז.

(30) מגילה ו, סע"ב.

(31) וראה לקו"ש חכ"ו ע' 6 ואילך.

(32) ראה מדרש תהילים צ.ב. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד. זח"ב מט.א. ועוד.

(33) ראה ויק"ר פ"ל יג. תניא פמ"ו. אוה"ת פרשתנו שם (וראה לקו"ת שלח מח, סע"ד. אוה"ת יתרו עמ' תתקא ואילך).

ח. [...] ובפרטיות יותר - בנוגע לענייני עבודת חודש אדר: יש לפעול את העניין ש"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" - במציאות העולם בפועל ממש, וכמו כן בנוגע לעניין "מסמך גאולה לגאולה" - גאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו במציאות העולם בפועל ממש.

וזהו הקשר והשייכות עם עניין "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" - שבפרשת תרומה: עניין "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" שבפרשתנו (תכלית כללות העבודה) - ישנו גם בעבודה הרוחנית בנפש האדם, כידוע⁴¹ הדיוק במה שכתוב³⁷ "ושכנתי בתוכם", "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד", כלומר, המשכן ומקדש הרוחני בלבו של כל אחד ואחד מישראל.

אמנם, העיקר הוא - כאמור - "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" בפועל ממש, כלומר, לא רק משכן ומקדש רוחני בלבו של יהודי, אלא גם - ובעיקר - משכן ומקדש כפשוטו בעולם-הזה הגשמי בפועל ממש.

ובזה גופא, עיקר השלימות היא - בבית-המקדש השלישי, שבו יהיו כל ענייני המשכן (מעשה ידי משה, שהם נצחיים, ויתגלו בבית-המקדש השלישי⁴²) ובתי-המקדש שלפניו, ואדרבה - בשלימות נעלית יותר, להיותו בית נצחי, "מקדש אדני כוננו ידיך"⁴³, שזהו אמיתת עניין "ועשו לי מקדש" - "כל מקום שנאמר לי אינו זו לעולם"⁴⁴, באופן נצחי, בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו - גאולה נצחית שאין אחריה גלות⁴⁵.

ובכן, ידוע הכלל⁴⁶ שספיקא דאורייתא לחומרא, היינו, שבמקרה של ספק בענייני תורה יש לנהוג לחומרא, כך שגם באדר ראשון בוודאי ישנו עניין "בריא מזליה".

והעיקר - שעל-ידי מעשינו ועבודתנו בכל העניינים האמורים מקרבים וממהירים את הגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו.

ובאופן ש"מסמך גאולה לגאולה" - כפירוש רש"י⁴⁷: "ימי ניסים היו לישראל פורים ופסח", ששניהם (פורים ופסח) קשורים עם לידת משה בשבעה באדר (ראשון⁴⁸) - סמיכות ממש, ובלשון הרמב"ם⁴⁹: "מיד הן נגאלין", מיד ממש, כדמוכח מהמשך דברי הרמב"ם⁵⁰ - "מיד כו' טרם יקראו", וזוכים לקיום הציווי "ועשו לי מקדש" - בית-המקדש השלישי שייבנה במהרה ממש.

ט. ויהי-רצון שכל אחד ואחד ייקח את המשכת

(קטעים מהתנועות שבת-קודש פרשת תרומה, ו' באדר ראשון ה'תשמ"ו; התנועות תשמ"ו כרך ב, עמ' 589-581 - בלתי מוגה)

41) ראה ר"ח שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו (ר"ה ושני הפסוקים). אלשיך עה"פ. של"ה חלק תושב"כ פרשתנו (שכה.ב, שכו.ב). ועוד. לקו"ת ר"פ נשא (כ, סע"ב). ובכ"מ.

42) ראה סוטה ט, סע"א. תדבאר ספכ"ה. ועוד. 43) בשלח טו, וזו ובפרש"י. זח"ג רכא.א.

44) ויק"ר פ"ב, ב. ועוד. וראה לקו"ת במדבר ט, גיד. ובכ"מ.

45) מכילתא בשלח ש,א. הובא בתוד"ה ה"ג ונאמר - פסחים טז,ב.

46) ביצה ג,ב. וראה רמב"ם הל' ממרים ספ"א.

47) תענית שם.

48) ראה לקו"ש חט"ז עמ' 443 ואילך.

49) הל' תשובה פ"ז ה"ה.

50) שם ה"ז.

לפרוץ את הגלות - בשמחה

הרגע האחרון נעשה הרגע הראשון של הגאולה

בעמדנו בפתיחת חודש אדר [. .] על-פי הידוע שפתיחה של דבר יש בה כוח מיוחד, שפותח את הצינור של שמחה במשך כל הימים רחודשי אדר בשנה זו - צריך לשאוב מיד כוחות מהפתיחה ומהכניסה ("משנכנס אדר") כדי להרבות בכל ענייני שמחה, על-ידי שכל אחד ואחת מקבלים עליהם החלטות טובות ומביאים אותן למעשה בפועל - להשתדל בכל האופנים להוסיף ולהרבות בדברים המשמחים, החל כבר ביום זה, באופן המותר בשבת וּבפרט ש"וביום שמחתכם אלו השבתות", ולאחר מכן - באופן של מוסיף והולך ואור ושמח בכל יום ויום משני חודשי אדר, בכל יום להוסיף עוד יותר בענייני שמחה [כידוע שבשמחה צריך בכל יום להיות חידוש - "פנים חדשות"].... ויהי-רצון שעל-ידי ההוספה וריבוי בשמחה - יפרצו כבר כל הגדרים, החל מהגדרים האחרונים שנתרו בגלות, ושיהפכו לטוב ולקדושה, ובעיקר - לפרוץ את הגדרים של הרגע האחרון בגלות, שהוא ייעשה כבר הרגע הראשון של הגאולה, שזה בא על-ידי מעשינו ועבודתנו בכלל ובפרט מתוך שמחה.

(תרגום משיחת שבת פרשת תרומה תשנ"ב, ספר השיחות תשנ"ב כרך ב, עמ' 391)

"עמדו הכן כולכם" לבניין בית-המקדש

יש להכריז ולפרסם שבימינו אלה נמצאים אנו בזמן (ומקום) מיוחד, אשר לא נותר בו אלא עניין אחד ויחיד - וחייב אדם לומר בלשון רבו, בלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר - עמדו הכן כולכם, לבניין בית-המקדש בביאת דוד מלכא משיחא. ובמילא, על כל אחד ואחד מישראל, מוטלת השליחות להביא ולגלות את בית-המקדש העתיד - ש"בניו ומשוכלל" בשמים, וצריך רק לירד ולהתגלות למטה - תיכף ומיד ממש. וכאמור, עניין זה שייך לכל אחד ואחד מישראל - אנשים, נשים וטף - "בנערינו ובזקנינו גו' מחוטב עציץ ועד שואב מימין", שהרי הדברים האמורים לעיל מיוסדים ונעתיקים מהמפורש בתורה, תורה שבכתב ותורה שבעל-פה, באופן המובן ושייך לכל אחד ואחד מישראל... אמנם, על-פי האמור שנמצאים אנו בתקופה שכל עניינה הוא "עמדו הכן כולכם" לבניין בית-המקדש השלישי וגאולה האמיתית והשלימה - יכול משהו לחשוב, שבמצב זה אין צורך בעניין של עבודה, כי אם "לארוז את החבילות" ... ולהמתין לביאת המשיח. [. .] על-דרך זה בנוגע לעניין הגלות - גם כאשר נמצאים בגלות לזמן קצר, עוד רגע אחד בלבד (כי ברגע שלאחרי זה בא משיח צדקנו), הרי גם רגע זה צריך להיות באופן של קביעות, ובמילא יש "להכניס" ולמלאות רגע זה בכל ענייני העבודה דתורה ומצוות, בכל הפרטים ופרטי-פרטים (הקמת המשכן, עבודה הרחנית)...

(התוועדויות ה'תשמ"ז, חלק שני, עמ' 203-207)

מבצע תורה

כוונת המבצע בעיקר היא - להרבות בלימוד עם אחרים • לפחות רגעים אחדים במשך היום צריך להיות במצב של 'תורתו אומנתו', ואז התורה הולכת עמו ומעניקה לו כוח • עסקן שאין לו קביעות עיתים יש שאלה על כל העסקנות שלו! • "הגרוע הוא: שמתרצים הנהגה מבהילה זו בהתעסקות בעניינים שלי, וממילא אני ה'אשם" - התבטא הרבי בכאב לאחד השלוחים

בהזדמנות נוספת, בשבת פרשת בשלח תשמ"ב (התוועדות תשמ"ב כרך ב' עמ' 823), אמר הרבי:

...זאת אומרת: נוסף על זה שלימוד התורה שלו הוא על-ידי עשר כוחות נפשו (האופן של "עשרה שיושבים כו" במובן הרוחני), הרי אין עניין יוצא מידי פשוטו, היינו, שפועל על הזולת ועל רבים מישראל שילמדו תורה ברבים... וההכנה לזה על-ידי כך שמרגיש בעצמו את גודל ויוקר חביבות התורה, שאז מתעסק ב"מבצע תורה" ופועל כן על הזולת, והפעולה על הזולת היא באופן שהזולת נעשה טופח על מנת להטפח, "נר להאיר"... ודברים היוצאים מן הלב, הרי בודאי נכנסים אל הלב, והעיקר - שפועלים פעולתם.

מוכרח לימוד הנגלה

בהתוועדות ל"ג בעומר תשל"ז (שיחות קודש תשל"ז כרך א' עמ' 711-708) שוחח הרבי באריכות אודות לימוד התורה ו'מבצע תורה'. הנה עיקרי הדברים:

בעומדנו בל"ג בעומר, שהוא מתן תורה דפנימיות

להרגיש חביבות ויוקר התורה

'מבצע תורה' הוא אחד מעשרת המבצעים שעליהם הכריז הרבי. לראשונה עורר עליו הרבי בקיץ תשל"ד, במסגרת חמשת המבצעים שעליהם הוכרו באותה תקופה.

למעשה, כבר בט"ו בשבט תשל"א יצא הרבי בקריאה לכבוש את העולם בלימוד התורה, ובהמשך לכך גם בחודש ניסן תשל"א.

מאוחר יותר, בחודש תשרי תשמ"ה, שוב עורר הרבי על צירוף רבים לשיעורי תורה וכו'. כבר עסקנו בכך בעבר במדור זה, אולם אנו חוזרים לעסוק בו משום דבר שנתחדש בו - 'מבצע תורה', והעניינים הקשורים בו בין השנים תשל"ד ותשמ"ה.

כך לדוגמה התבטא הרבי בשבת קודש פרשת נח תשמ"ג כרך א' עמ' 430):

...מבצע תורה? - לימוד התורה כפשוטו, היינו, להוסיף בלימוד התורה בכמות ובאיכות, הן בלימוד הנגלה והן בלימוד החסידות... ומ"מבצע תורה" באים לשאר המבצעים...

לימוד התורה. ואזי פועלים אצלו תכלית השלימות (עד לאותיות החקיקה).

ובמיוחד לאלה שהם במצב כזה שנמצאים ב"בית האסורים" או "בית הרופאים" (שזהו גם בעצם סוג של מאסר), יש להסבירם שעלידי הוספה בלימוד התורה, ישנה אצלם "בכוח" אפשרות להיות במצב של חירות, שכן לימוד התורה היא הוספה בענין החירות, וזה גופא ימחר ויקדים את ענין חירותם כפשוטו על כל הפרטים שבו עד לחירות בשלימותה.

אמנם יש להדגיש ש"מבצע תורה" כולל גם אותם שיודעים אודות תורה ולומדים מכבר תורה, וכידוע הדיוק (בברייתא של "קנין תורה" - סיום מסכת אבות) "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה", לא "מי שהוא תלמיד חכם" אלא "עוסק בתורה" בלשון הווה - כלומר: אם עובר רגע אחד שבו יכול היה ללמוד תורה ואינו "עוסק בתורה", הרי באותו רגע הוא משועבד, ונמצא במעמד ומצב של היפך החירות.

והרבי סיכם:

הכוונה בכל האמור לעיל אינו ה"דרוש" שבדבר אלא המעשה בפועל: נמצאים אנו בל"ג בעומר יום ההילולא דרשב"י שענינו הוא לימוד התורה "תורתו אומנתו", ועליו אמרו חז"ל "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" (ברכות ט, א), וידוע הפירוש שכשממצאים "בשעת הדחק" בנוגע לענינים הקשורים בתורה, אפשר להישען עליו שכל הענינים יסתדרו. תובעים אפוא מיהודי שלכל הפחות משך רגעים אחדים ביום יעמוד במצב של "תורתו אומנתו", וזה יעניק לו כוח על כל היום כולו, התורה הולכת עמו, והוא נמצא במעמד ומצב כפי שיהודי צריך להימצא בו.

אות א' תביא לריבוי בלימוד

ישנם הטוענים - התבטא הרבי בשבת קודש פרשת במדבר תשל"ט (שיחות קודש תשל"ט כרך ב' עמ' 720) - כיצד דורשים ממנו ללכת לעסוק ב'מבצע תורה', כאשר ידיעותיו מסתכמות (שלא באשמתו כלל, מכיוון שהוא תינוק שנשבה בין

התורה - הרי זה הזמן המסוגל ומיוחד לעורר אודות תוספת והשתדלות בלימוד פנימיות התורה, וכהכנה ו"כלי" לזה נדרש לימוד נגלה דתורה, כפי שמוכן מדברי אדמו"ר הזקן בלקוטי תורה (ואתחנן ו, ב ואילך, שיר השירים כב, ד) בביאור מאמר רז"ל "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו", שלכאורה מהו הדיוק (ותלמודו) בידו, ודי היה ב"מי שבא לכאן" ולמד תורה בהיותו נשמה בגוף? - והביאור שכדי שיוכל ללמוד תורה בגן־עדן (פנימיות התורה) נדרש שיהיה "בידו" לימוד התורה שלמד בעולם הזה בהיותו נשמה בגוף (גליא דתורה), ולפי התלמוד שבידו נותנים לו את ענין לימוד התורה בגן עדן.

ולפי זה נמצא שה"כלי" ללימוד פנימיות התורה הוא ה"תלמודו בידו" - נגלה דתורה; וגם לימוד פנימיות התורה דעתה אינו אלא בבחינת "טועמיה" מעין לימוד פנימיות התורה שיהיה בביאת משיח צדקנו ומפיו של משיח צדקנו...

כאן אפוא המקום לעורר עוד־הפעם אודות ענין "מבצע תורה", ובהדגשה שעל־פי דברי הר"ן הידועים אודות השתוקקות בני־ישראל למתן תורה, הרי ימי ספירת העומר הם הימים שבהם יש להוסיף אומץ ב"מבצע תורה".

ועל־פי מאמר חז"ל "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה" (אבות פ"ו משנה ב) - מובן שיהודי שיש ביכולתו להוסיף בלימוד התורה, הרי טרם ההוספה נמצא הוא במצב של ההיפך מ"בן חורין" [ולמרות שקודם לכן למד תורה - הרי בחירות עצמה כמה וכמה דרגות ואופנים].

הוספה בתורה מוציאה לחירות!

המורם מהאמור:

כאשר מוצאים יהודי ואפשר לפעול עליו שיתווסף אצלו בענין של לימוד התורה (בדיבור, ומה גם בהבנה והשגה) - דבר המהווה תנאי בלימוד תורה־שבעל־פה) אין זה רק שמזכים אותו במצוה, אלא הרבה יותר מזה: מוציאים אותו משיעבוד לגאולה וחירות, וזאת אפילו על־ידי "פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דיבור אחד" של

התמסרות לשיעורים מוסיפה כוחות

התבטאות מיוחדת מצויה במאמרו של הרבי דיבור המתחיל "עשרה שיושבין", שנאמר בט"ו תמוז שנת תשמ"ב (הוגה ונרפס בספר המאמרים מלוקט כרך ד' עמ' צב-צג):

והנה לשון רז"ל הוא הבא לטהר מסייעין לו. שכשבא לטהר אחרים, הסייע הוא מיד כשבא לטהר. ומזה מובן, שכל אלה שמסרו עצמם למלאות שליחותו של בעל הגאולה בכלל, ובפרט בהשליחות לייסד שיעורים ברבים, שעל-ידי ההתמסרות עצמה (אריינווארפן זיך אין דער ארבעט [=להשליך] עצמו לתוך העבודה), עוד לפני העשייה בפועל) נמשך סיוע ונתינת כח נוספים להצליח עוד יותר במילוי השליחות.

כמה ימים קודם לכן, ב"ג תמוז תשמ"ב (שם עמ' פב), קבע הרבי במאמר נוסף:

על-ידי המאמר "עשרה שיושבין ועוסקין בתורה" שניתן מבעל הגאולה ללומדו בחג הגאולה [=ד"ב תמוז], עשה את כל אחד לשלוחו של בעל הגאולה לעסוק בעניין זה, ונתן לו נתינת כוח מיוחדת להצליח בזה, הצלחה בהתייחסות שיעורים ברבים והצלחה בכל העניינים (המבוארים בהמאמר) הנמשכים על-ידי עסק התורה דרבים.

בליל י"ב סיון תשד"מ (התוועדות תשד"מ כרך ג' עמ' 1983) הבהיר הרבי:

מבצע תורה, שעיקר הכוונה בזה - לא כל כך הלימוד לעצמו, כי אם הלימוד עם הזולת, "ושיננת לבניך - אלו התלמידים"...

הצלחה רק על-ידי קביעות עתים!

ביחידות מחדש תשרי תשל"ז תבע הרבי בחריפות מאחד השלוחים להשקיע יותר בקביעות עיתים לתורה (תוכן הדברים התפרסם בעלון מיוחד שיצא-לאור השנה לרגל כינוס השלוחים):

אינני שומע מכך אף פעם על קביעות עיתים לתורה, ומכיוון שאינני שומע - סימן שאין לך

העכו"ם) ב'פרק אחד' או 'אות אחת'!?

התשובה לטענה זו: הקשב, לא נותר זמן! הנה בא משיח! רוץ אפוא ברחוב ולמד תורה עם יהודים! יודע אתה לא יותר מ"פרק אחד" - למד עמו "פרק אחד"!

יתר על כן: גם אם הנך יודע לא יותר מ"דיבור אחד או אפילו אות אחת", לימדוך אל"ף ב"ת ויודע אתה צורת האות אל"ף, צא לרחוב והכרו אל"ף! תמצא יהודי שאינו יודע צורת אל"ף מהי, ואתה תסביר לו!

טוען הוא - נו, מה יצא מזה שהוא ילמד אות צורת אל"ף מהי?!

אומרים לו על-כך - לא! אתה תתחיל באל"ף, וגם אם תעזוב אותו אחר כך - מכיון שזו "אות אחת" של תורה, הרי אין זו "אות אחת בלבד" אלא מכך יגדל ל"פרק אחד" ועד לריבוי ענינים בתורה. את דבריו אלו סיים הרבי באיחול ("ויהי רצון") שמהדיבורים, ה'חזרה' וכו' - יצא עניין של מעשה בפועל.

לימוד ב"רבים" - לימוד אחד

בשבת פרשת בשלח תשמ"ב (התוועדות תשמ"ב כרך ב, עמ' 822) אמר הרבי:

גם כאשר מתחיל להתעסק עם הזולת בנוגע ל"מבצע תורה" (קודם שמתעסק לפעול עליו עניינים נוספים) ופועל על יהודי אחד שיקבע עתים לתורה - הרי זה קשור (בדקות על כל פנים) עם לימוד התורה ברבים, שכן הזולת היה קודם במעמד ומצב של רשות הרבים (אמנם שלא באשמתו כו'), שכן היה תינוק שנשבה כו'), ואם-כן, כאשר פועל עליו ללמוד תורה, הרי זה בדוגמת הענין דלימוד תורה ברבים.

כאן הקדים הרבי:

כאשר מדובר אודות לימוד תורה ברבים - הנה לא כל אחד ואחד ניחן בחוש וכשרון ללמד תורה ברבים, לומר שיעור תורה ברבים וכו'. וגם כאשר מדובר אודות אלו המוכשרים לזה, הרי אין ודאות שהרבים אמנם יבואו ללמוד ולהשתתף בשיעורים אלו, באופן שהלימוד יהיה ברבים" ולכן גם כשפועל על אחד הרי זה (בדקות על כל פנים) ענין של רבים.

קביעות עתים, כי אם היה לך קביעות עיתים בוודאי היית מדווח לי, שכן בוודאי רצונך לגרום לי נחת. וזה שאין לך קביעות עיתים לתורה, זה מעמיד בספק ובסימן שאלה את כל העסקנות הציבורית שלך. וכפי שאומרים כל שבת "וכל מי שעוסקים בצורכי ציבור באמונה - הקב"ה ישלם שכרם", מהו ה"שכרם"? לכל לראש שיהיה להם הצלחה רבה בלימוד התורה. שהעסקנות הציבורית שלו לא תפריע ללימוד התורה שלו.

וכפי ששאלו פעם את הצמח צדק שהיה לו אלפי אלפים של חסידים איך הוא מספיק לכתוב כל כך הרבה דברי תורה, וענה הצמח צדק שכשישיעיתא דשמיא יש גם "נביעת הקולמוס". ואף שאף אחד לא יוכל להשוות את עצמו להצמח צדק, אבל שמך מנהו יש לכל אחד.

וכאמור, המבחן אם הוא באמת "עוסק בצרכי ציבור באמונה" - כשזה לא מפריע ללימוד התורה ולעבודת ה' שלו. ומי שבכלל אין לו קביעות עיתים, איז דאָס אַ ווילדע זאַך און אַ ווילדע הנהגה [=זה דבר

מבהיל והנהגה מבהילה]...

כל זה הוא בקשר לעצמו, אבל האמת היא שמי שאין לו קביעות עיתים - זה פוגם בכל העסקנות הציבורית שלו. וכפי שרואים במוחש שעסקן או שליח שיש לו יותר קביעות עיתים לתורה כך גדולה יותר ההצלחה בפעילות שלו. וכן להיפך.

און די הבהלה [=והבהלה] שבדבר - אַז דו שלעפסט מיר אַרײן אין דעם [=שאתה גורר' אותי לתוך זה]. כי ההצדקה שלך שאין לך זמן ללימוד התורה מכיון שאתה עוסק בעניינים שלי, און אַלעס בין איך שולדיג [=ובהכול אני אשם!].

ועל כל פנים שמכאן ולהבא יתקון הדבר, ובהחלטה נחושה באופן של "אַזוי און ניט אַנדרעש" [=כך ולא אחרת], שלא יעבור שום יום בלי קביעות עיתים לתורה, וכל המוסיף מוסיפין לו בכל העניינים, לכל לראש בהצלחה רבה ומופלגה בכל העסקנות הציבורית שהוא ממונה עליה, ועד לחיים הפרטיים בבני חיי ומזונא רויחא, כפשוטו, למטה מעשרה טפחים.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

פרשת תרומה

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן... וכן תעשו (כה,ח"ט)

יש להבין: (א) מדוע לא נאמר "ועשו לי בית (שישמש) מקדש"? (ב) מהו "ושכנתי בתוכם" לשון רבים; לכאורה היה לו לומר "ושכנתי בתוכו"? אלא בני־ישראל נצטוו 'להעתיק' את המקדש העליון, הרוחני, ולבנות משכן גשמי שיהיה 'מרכבה' אליו. לכן נאמר "ועשו לי מקדש" (ולא בית־מקדש), כי הציווי הוא שבני־ישראל יעתיקו את ה'מקדש' העליון. ומניין הכוח לבריות, בשר־ודם, להקים מקדש כדמות המקדש העליון? לכן נאמר "ושכנתי בתוכם", בתוך כל אחד ואחד מעושי המלאכה. הקב"ה מבטיח שתשרה עליהם השכינה, כדי שיוכלו לעשותו כתבניתו העליונה.

(כתר־שם־טוב סימן שיט דף מב עמ' ג)

ועשית שניים כרובים (כה,יח)

היינו פני כרוב, היינו פני אדם, אפי רברבי ואפי זוטרי (חגיגה יג)

התורה נקראת 'אדם', כנאמר (במדבר יט), "זאת התורה - אדם". בחינת התורה כפי שהיא למעלה, במקורה - נקראת 'אדם גדול', 'אפי רברבי'. כי היא חכמה עילאה והיא בבחינת אין־סוף, כדכתיב (ישעיה מ), "אין חקר לתבונתו". בחינת התורה כפי שהיא למטה - נקראת 'אדם קטן', 'אפי זוטרי'. כי כדי שהתורה תומשך למטה, הדבר נעשה על־ידי צמצום, וכמאמר רז"ל (שמו"ר פט"ו) "צמצם שכנינו בין בדי הארון". כי כדי שהקול ידבר משם למטה, הוצרך הדבר להיות על־ידי צמצום. וכמשל הקטן אשר הגילוי במוחין שלו מצומצם יותר מבאדם גדול.

(תורה־אור פרשת תרומה דף עט עמ' ד)

גביעיה כפתוריה ופרחיה (כה,לא)

ששת קני המנורה הם כנגד "שישים המה מלכות" (שיר־השירים ו), שישים המסכתות שבש"ס, כדרשת חז"ל (במדבר פ"ח); הכפתורים והפרחים - הם כנגד "הפילגשים והעלמות" (שבפסוק האמור) שהם, כדרשת חז"ל, הברייתות והמימרות; הגביעים - רומזים לפנימיות התורה. שהרי בגביעים שותים יין, ו'יין' רומז לפנימיות התורה, הנקראת 'יינה של תורה' (כנאמר, "נכנס יין - יצא סוד").

(אור־התורה, שמות כרך ה עמ' א'תצא)

וכפתור תחת שני הקנים ממנה... לששת הקנים היוצאים מן המנורה (כה, לה)

המפרשים כתבו, שגוף המנורה רומז לתורה שבכתב, וששת הקנים היוצאים ממנה רומזים לשישה סדרי משנה, תורה שבעל-פה (שהרי כל תורה שבעל-פה מבוססת על המקרא, וכלשון הרגיל בש"ס: "מנא הני מילי? - דאמר קרא").

לפי זה יש לומר רמז נוסף בכפתור שתחת שני הקנים: מקום יציאת הקנים מהקנה האמצעי רומז להתחברות המשפיע (תורה שבכתב) והמקבל (תורה שבעל-פה). נמצא שיש שם אור כפול (מהתחברות שתי הבחינות); ולכן היה שם כפתור, היינו שהיה עב יותר משאר מקום המנורה.

(תורה:אור ויקהל דף פ"ח עמ' ב')

ועשית מכסה לאוהל עורות אילים מאדמים ומכסה עורות תחשים מלמעלה (כו, יד)

הן עורות האילים הן עורות התחשים באים ממין החי ולא ממין הצומח, כשאר הדברים במשכן. מבין שניהם - יש מעלה בעור התחש על עור האיל, בזכות הצבע המיוחד שלו; צבע שהוא חלק ממהותו ומשפיע על תכונותיו, כפי שנאמר עליו, "שֶׁשֶׁשׁ ומתפאר בגווניו שלו" (רש"י בתחילת הפרשה). המשמעות הפנימית של הדברים:

מין החי רומז לקב"ה, כביכול, שהוא 'חי העולמים' ומקור החיים גם של עצם מציאות הנבראים וגם של כל תכונותיהם, כי "מאמיתת הימצאו נמצאו כל הנמצאים".

מאחר שבמשכן ובמקדש היו כל ענייני האלוקות בגילוי, לפיכך היו במשכן עורות תחשים שבהם יש ביטוי מודגש לכך; שכן כאמור, גם צבע עורם (דבר טפל וחיצוני), הוא חלק ממציאותם בתור 'חי'. כל זה בא ללמדנו שגם לפרטים החיצוניים בנבראים יש רק מקור אחד - 'אמיתת הימצאו', 'חי העולמים'.

(לקוטי שיחות כרך לא, עמוד 138)

וארבעים אדני כסף (כו, יט)

האדנים נעשו מתרומת "בקע לגולגולת", שהכול השתתפו בה במידה שווה. ואילו המשכן וכליו נעשו מתרומות "כפי נדבת ליבו" של כל אחד ואחד מישראל.

במה שונים האדנים משאר כלי המשכן?
כלי המשכן רומזים לעבודה בכוחות הנפש (היריעות - לכוחות המקיפים, רצון ועונג, והקרשים (שמידתם עשר אמות) - לעשר הכוחות הפנימיים של הנפש, שכל ומדות.

לעומת זאת, האדנים, שהיו החלק הנמוך ביותר במשכן, רומזים ל'עבודה' של קבלת עול מלכות שמים פשוטה, שאינה נשענת על שכל ורגש (אף-על-פי-כן, העבודה של קבלת-עול, 'אדנים', היא היסוד לכל מלאכת המשכן, כי ראשית העבודה ושורשה היא קבלת-עול).

לכן שונה תרומת האדנים מתרומת שאר כלי המשכן: בעבודה פנימית יש הבדלים בין יהודי ליהודי, וכל אחד עובד לפי כוחותיו וחושיו. לכן התרומה של כלי המשכן הייתה כנדבת ליבו של כל אדם. אך בעניין היסודי של קבלת-עול, 'אדנים', הכול שווים.

(לקוטי שיחות כרך א, עמ' 162)

הלכות ומנהגי חב"ד

חודש אדר ראשון

קביעת יום החופה:

ההוראה הישנה בספר המנהגים¹ היתה: "בחודש אדר... עושים חופה בכל ימי החודש" [=גם בחציו השני, שלא ככרוב חודשי השנה כמפורט שם]. פעם נשאל הרבי אם הכוונה בזה גם לימי חודש אדר ראשון², והשיב³:

"לא שמעתי בפירושו. ולפענ"ד - בזמננו, כל המקדים בחתונה כדת משה וישראל הרי זה משובח. ובפרט לאחר שכבר היו 'תנאים' (ואפילו - החלטה על-דבר-זה והקירוב⁴ שבא על-ידי-זה). ואמרו חז"ל⁵, שגם גמר נשמות שבגוף⁶ מביא בן דוד, גאולה האמיתית והשלמה".

ובמענה אחר⁷:

"הגבלות בימינו אלה בנוגע לימי חתונה - מלבד המפורשים⁸, כמוכן ופשוט - המביאים לדחיית ואיחור זמן החתונה - מביאים בכמה וכמה מקרים, בעוונותינו הרבים - למכשולים בענייני צניעות וכו' דחתן וכלה, ודי למבין.

"וצריך עיון גדול ביותר: הכדאיות הן, או אדרבא.

"ולכן עצתי בכלל - שלא לאחר זמן חתונה".

יארציית:

מי שנפטר אביו (וכו') בחודש אדר בשנה פשוטה, ינהג מנהגי יארציית השנה בחודש אדר ראשון⁹, ויש מחמירים לנהוג בהם גם באדר-שני¹⁰.

שבת קודש פרשת תרומה

ב' דראש-חודש אדר-א'

שחרית: הלל, קדישתתקבל. שיר-שלי-יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום.

מוציאים שני ספרי-תורה. בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע.

קריאת 'שלישי' מתחילה מפרשת המנורה: "ועשית מנורת זהב טהור" (כה, לא)¹¹.

הרה"ח רי"ל שי' גרוני מסר, שמענות כאלה היו באופן כללי בשנים האחרונות, להשתדל לערוך את החתונה בהקדם הכי אפשרי, מבלי להביט על תאריכים, באמרו: כל המקדים - הרי זה משובח (התקשרות' גיליון קסא, ועיי"ש עוד).
(8 בשו"ע וכדומה.

(9 דעה עיקרית "וכן המנהג" ברמ"א או"ח סי' תקס"ח ס"ו. הדעה היחידה ברמ"א יו"ד ס"ו ס"ב. וראה לקוטי-שיחות שמכריע בבירור בקשר לז' באדר שצ"ל באדר-ראשון, וכו"כ מהמקורות דשם דנים זאת גם בכל יארציית.

(10 דעה שניה ברמ"א או"ח שם (לדעת המחבר שם - רק באדר-שני), וכ"פ בנטיעי גבריאל אבילות ח"ב עמ' תקנ"ט, וכן נפוץ בין אנ"ש.

(11 כך נקט הרבי בפשטות, התוודעויות תשמ"ה ח"ג עמ' 1511,

(1 עמ' 76.
(2 ולכאורה, ע"פ המבואר בלקוטי שיחות ח"ב עמ' 538 ובהערה 16, תלוי הדבר ב'מרבין בשמחה', וזאת יש גם באדר-ראשון כפי שהכריע הרבי במקומות רבים, ומהם: לקוטי-שיחות חט"ז עמ' 349, סה"ש תשנ"ב ח"ב עמ' 391, אג"ק ח"ה עמ' רמג, חכ"ב עמ' קסט, תורת מנחם ח"ט עמ' 81 ועוד.
(3 מענה מיום יו"ד שבט תשמ"ו, להרה"ג ר' גבריאל שי' צינגער, בעל המחבר ספר 'נטעי גבריאל' - צדיק למלך ח"ז עמ' 227, שערי הלכה ומנהג ח"ד עמ' צט. שערי נישואין (היכל מנחם, תשס"ז) עמ' רכט (במקור האחרון - ללא ציון שהמענה ניתן על אדר-ראשון). כדרכנו, וכן המענה הבא - בכתב מלא, נפתחו ראשי-התיבות, ונרשמו מקורות והערות.
(4 בין חתן והכלה - שגם הם מחייבים את הקדמת מועד החתונה.
(5 "אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבגוף" יבמות סב, א. זוהר ח"ב כח, ב.
(6 ששלמות קיום מצוות פריה ורביה היא - להוריד לעולם - הזה את כל הנשמות הנמצאות באוצר הנשמות ששמו 'גוף'.
(7 ללא תאריך. צילום כ"ק בס' 'מאוצר המלך' ח"א עמ' 310. נדפס בשערי הל' ומנהג ח"ה עמ' רסו. שערי נישואין עמ' רלא. ראה מענה דומה בחוברת 'דבר מלך' (הוצאת ופרצת, כפר חב"ד תשנ"ט) עמ' 64.

יום התוועדות. ההתוועדות - בבית הכנסת¹⁵.
מנחה: אין אומרים 'צדקתך'.

יום שישי, ז' באדר^א¹⁶

יש להשתדל להוסיף ביום זה בשמחה של תורה
ובשמחה של מצווה, כיוון שנולד בו משה רבינו
ע"ה, מושיען של ישראל¹⁷.
בשבעה באדר - וכן בתפילת מנחה שלפניו - לא
היו נשיאי חב"ד אומרים תחנון. זאת דווקא לאחר
שעלו לנשיאות, אבל לא לפני זה¹⁸.

[סיום הדין שם: "...ואם אמר 'אתה יצרת' אע"פ שחתם 'מקדש
השבת' בלבד - יצא", ויש להבין, כי אכן בס' תפוז"ט ביו"ט
שחל בשבת, פסק אדה"צ שמשום ספק ברכה "טוב לחוש
לדבריהם" של הפוסקים שלא לחזור לראש אחרי כדי דיבור,
כשחתם בשבת או ביום טוב בלבד, כדי "שלא להכניס עצמו
לידי ספק ברכה לבטלה" (אף שמשמע שם שמעיקר הדין היה
צריך לחזור), אבל דין זה הוא רק בשאר תפילות ולא במוסף.
וע' בס' אשיישראל פל"ט סעיף עה ובנסמן שם].

- 15) היום יום, ל' ניסן.
- 16) ביום זה כתב משה רבינו ע"ה שנים עשר ספרי תורה ונתנם
לכל השבטים, ועוד אחד שהניח בארון. וזוהו הוראה לחיזוק
השליחות להגברת לימוד התורה מתוך קבלת עול (ליקוטי
שיחות כרך כ"א עמ' 317. וראה 'היום יום' דהיום).
- ביום זה נאמר הצינוי לכל איש ישראל לכתוב ספר תורה
לעצמו. ביאור אודות אופן קיום מצווה זו למעשה לכל ישראל,
בלקוטי שיחות כרך כ"ד עמ' 207 ואילך, ובלה"ק ב'שערי הלכה
ומנהג' יו"ד סי' קיא.
- 17) 'התוועדות' תשמ"ח ח"ב עמ' 388. 'התוועדות' תשמ"ו
ח"ב עמ' 589.
- 18) ספר המנהגים עמ' 72, מרשימותיו של הרבי. (אם כי הרבי
עצמו היה אומר ביום זה (עכ"פ בכ"כ שנים, כשלא היה חתן
במניין) תחנון בתפילת מנחה עם הציבור).

גם את תיבת "משוקדים" (כה, לד) קוראים כרגיל
לפי הטעמים¹².

מניחים את הספר השני על הבימה ואומרים חצי
קדיש. הגבהה וגלילה לספר הראשון, וקוראים בספר
השני למפטיר בפרשת פינחס (במדבר כה, ט"ט):
"וביום השבת... ובראשי חדשיכם...". הגבהה וגלילה
ספר שני. הפטרה: "כה אמר ה', השמים כסאי". קרא
הפטרת הפרשה - קורא אחריה 'השמים כסאי'. ואם
נזכר אחר הברכות - קורא אותה בלא ברכה¹³.
אין אומרים 'אב הרחמים'.
במוסף - 'אתה יצרת'. מי שטעה ואמר 'תיקנת
שבת': נזכר עד שלא סיים תפילתו - חוזר ומתחיל
'אתה יצרת', ואם סיים תפילתו - חוזר לראש
התפילה¹⁴.

בלתי מוגה (כבחומשים הרגילים, ולא כבתנ"ך קורן). אגב,
מכיוון שהרבי נהג בקביעות לשמוע קרה"ת ולקרוא הפטרה
מתוך חומש 'תורה תמימה' (משא"כ לשיחות רש"י השתמש
ב'מקראות גדולות', כמדומני הוצאת 'חורב'), נהג הבעל-קורא
בבית-חיינו, הרה"ח ר' מרדכי שוסטרמן ע"ה, לקרוא כחומש
זה - שהוא 'מנהג מדינתנו' - בכל מקום שיש חילוקים בין
הדפוסים השונים ואין הוראה אחרת (וכן מוקלט מפיו בראש
קלטות קרה"ת שלו).

12) הן ע"פ מנהג ישראל הרווח, והן ע"פ מכתב הרבי בנדון,
ראה 'התקשרות' גיליונות תמו"ו ר"ת נ"ו.

13) לוח כולל-חב"ד.

14) לוח כולל-חב"ד. ואף שאמר "נעשה לפניך... ומוסיפים
כהלכתם", ל' רבים (והרי במוסף בדיעבד די באיזכור בלבד,
ראה בשו"ע אדה"צ סי' רסח ט"ז), כאן גרע, כיוון שהזכיר שבת
ולא הזכיר ר"ח כלל. מקור דין זה - בברכייוסף (תצ"ס"ק ח,
הובא בשע"ת שם ס"ק ג ובכף-החיים סי' תכה ס"ק כו), שו"ת
תשובה-מאבה ח"א סי' קס, חכמת-שלמה סו"ס תכה, ליקוטי
מהרי"ח (בדפוס המקורי - ח"ב דף צו ע"ב). ויש שנסתפקו בזה.
וע' בס' אשיישראל (פרק מה הערה קצג) שיש לחלק בעניין זה
בין שבת ר"ח וחוה"מ לבין ר"ה.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש